

ÚVODNÍ SLOVA

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení přátelé astronomie,

právě jste otevřeli sborník příspěvků z konference „*Astronomické vzdělávání a popularizace astronomie*“, která proběhla ve dnech 23. až 25. října 2016 v hotelu Šumava nacházející se v Amálině údolí nedaleko Kašperských Hor. Účastníky místo konání konference nadchlo svou neuvěřitelnou pohodou pociťovanou na každém kroku: pro pracovníky hotelu nebylo nic překážkou, naše přání nám byla plněna s radostí a s úsměvem. Poděkování proto patří všem pracovníkům hotelu, nejvíce panu řediteli hotelu Bc. Jaroslavu Hraničkovi.

Konference svým zaměřením navazuje na více než padesátiletou tradici – první se konala již v roce 1965 v Plzni. Jednání konference, které se zúčastnilo 49 účastníků z 30 institucí z celé republiky, probíhalo v plénu. Mezi hlavní cíle konference patřilo zmapování současného stavu výuky a popularizace astronomie, hledání cest ke zkvalitnění a formulování závěrů, které povedou ke zvýšení kvality astronomického vzdělávání na základních a středních školách včetně otázky věnované popularizaci astronomie.

Na konferenci byl vyhrazen prostor a čas pro dvě panelové diskuze, které byly složeny z moderovaných diskuzí týmu zástupců různých pracovišť a následně moderovanými diskuzemi všech účastníků konference. O moderování se v obou případech postaral Pavel Suchan.

Páteční večer byl věnován panelové diskuzi na téma „*astronomické vzdělávání*“. Úvodní příspěvek na toto téma měli PhDr. Ing. Ota Kéhar, Ph.D. a RNDr. Miroslav Randa, Ph.D., kteří se zamýšleli nad bídými znalostmi studentů univerzity u některých elementárních pojmů z astronomie a možnými východisky z tohoto nepříznivého stavu. Převládá názor, že zavedení samostatného předmětu Astronomie tento problém neřeší. Nicméně cesta vede přes pozitivní motivaci a podněcování zájmu o astronomii pestroutou paletou prostředků. Citát od J. A. Komenského „*Čeho kdo nezná, po tom nedychtí,*“ se stal ústředním mottem konference, protože na otázku, zda a v jaké míře patří astronomické informace do škol, panuje obecná shoda, že tvořit můžeme pouze v případě, že máme na čem stavět, co modifikovat. Shrnutí panelové diskuze provedl Mgr. Radek Kříček.

Část sobotního odpoledne byla věnována druhé panelové diskuzi na téma „*popularizace astronomie*“. Úvodní příspěvek na toto téma měl RNDr. Tomáš Gráf, Ph.D., zabýval se současným pohledem na moderní komunikaci vědy, absencí systematického vzdělávání v oboru komunikace vědy a definováním kvalifikačních požadavků na komunikátory vědy. Na závěr svého příspěvku položil několik otázek k další debatě, např. kdo je popularizátor astronomie, jaké podněty povedou ke zlepšení situace ohledně popularizace astronomie, či s trochou nadsázkou slogan: „*Politice, kopané a astronomii přece rozumí každý*“. O shrnutí panelové diskuze byl požádán doc. Mgr. Michal Švanda, Ph.D. Při obou debatách zazněla řada zajímavých myšlenek.

Na konferenci zazněly i dva zvané příspěvky. Pozvání přijal čestný předseda České astronomické společnosti RNDr. Jiří Grygar, CSc., který zahájil konferenci přednáškou na téma „*Současné nároky na popularizaci a popularizátora v astronomii*“. Naopak závěr konference opět patřil zvané přednášce, pozvání přijal doc. Mgr. Michal Švanda, Ph.D., který hovořil na téma „*Astronomie ve sci-fi*“.

I ostatní příspěvky byly velmi zajímavé, připomeňme například myšlenku v příspěvku doc. RNDr. Marka Wolfa, CSc.: „*Zájem o astronomii je třeba vzbudit u učitelů fyziky na základních a středních školách, kteří ho přenesou na žáky.*“ Konference tak díky všem účastníkům splnila svůj cíl jak po stránce obsahové, tak i po stránce výměny zkušeností, domlouvání spolupráce na různých projektech, navazování nových kontaktů a rozvíjení kontaktů již navázaných.

Nedílnou součástí konference se stalo i závěrečné usnesení účastníků konference, které shrnulo v několika bodech hlavní body jednání a nastínilo další směřování a zaměření tohoto typu konferencí. Usnesení najdete v tomto sborníku.

Na DVD se sborníkem najdete kromě fotografií z konference¹ i různé materiály (program, sborníky, usnesení apod.), které se podařilo nashromáždit z předchozích konferencí a seminářů věnovaných astronomickému vzdělávání a popularizaci astronomie.

V současných podmínkách nelze konat tak velkou konferenci bez podpory významných institucí a partnerů. Naše poděkování patří Západočeské univerzitě v Plzni, jmenovitě panu rektorovi doc. Dr. Miroslavu Holečkovi, Ph.D. a panu děkanovi Fakulty pedagogické RNDr. Miroslavu Randovi, Ph.D., za záštitu nad konferencí. Ke zduaru jednání dále přispěly Pobočka Plzeň a Fyzikální pedagogická společnost Jednoty českých matematiků a fyziků, Západočeská pobočka České astronomické společnosti, Nakladatelství Fraus, Československý časopis pro fyziku, Hvězdárna v Rokycanech a Plzni, Plzeňský kraj a firma SlidesLive, která profesionálně natáčela a zpracovala do podoby záznamu jednotlivé příspěvky².

Těšíme se na shledanou na další konferenci věnované astronomickému vzdělávání a popularizaci astronomie, která by se dle usnesení účastníků této konference měla konat v druhé polovině roku 2019.

V Plzni dne 20. května 2018

PhDr. Ing. Ota Kéhar, Ph.D.
za programový a organizační výbor konference

¹ Některé jsou online k dispozici na <http://www.astro.cz/fotogalerie/fotogalerie-akci-cas/seminare-a-konference-cas/2016-konference-astronomicke-vzdelavani-a-popularizace-astronomie.html>.

² Jsou online k dispozici na <https://slideslive.com/cas>.